

Kukerpuu, paburitsipõõsas

Meie looduslik harilik kukerpuu on kõrrerooste vaheperemees. Seepärast raiuti teda viljapõldude naabrusest üksvahe üsna halastamatult välja.

Kukerpuu viljadest saab päris head haput mahla, kukerpuult on nime saanud ka karamellkompvek barbariss. Põõsa ilusat helekollast puitu hindavad käsitöömeistrid. Mõnel pool kutsub rahvas teda paburitsiks.

Kõrrerooste vähem vastuvõtlik on **hariliku kukerpuu** (*Berberis vulgaris*) sort 'Atropurpurea', millel on kaunid tuhmpunased lehed. Ta on sama mõõtu kui harilik kukerpuu – kuni paari meetri kõrgune. Harvendamata põõsa vanemad oksad koolduvad aegamisi alla. Sellise põõsa läbimõõt on oma poolteist meetrit.

Harilik kukerpuu talub pügamist, kuid on ilusam ja õitseb kenasti vabakujulisena kasvades, olgu siis üksikpõõsana või elavtaras. Ehtsa hekিপõõsana on ta võrsetel teravad kolmeharulised astlad, jännes kukerpuuhekist naljalt läbi ei pääse.

Hauguskindel jaapanlane

Aeda ja parki istutame sagedamini Jaapanist pärit **Thunbergi kukerpuu** (*B. thunbergii*), kellel kõrrerooste ei talvitu. Ka tema kasvab paari meetri kõrguseks. Levinuim sort on samuti punaste lehtedega 'Atropurpurea', mis kasvab kõrgeks ning sobib hekiks. Thunbergi kukerpuu astlad ei harune.

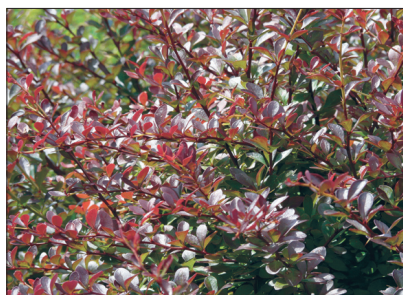
Pilku püüdva üksikpõõsana võib kasvatada Thunbergi kukerpuu sorte, mida praeguseks on aretatud nõnda rohkesti, et võtab silmad kirjuks. On kollase-, punase- ja kirjulehiseid.

Kõige vanem ning meil ammu levinud on punaselehine 'Atropurpurea Nana', mis kasvab paari-kolmekümne sentimeetri kõrguseks. Ka uuemad sordid on enamasti madalakasvulised ja sobivad väiksemasse aeda.

Kõige põnevam neist on vast 'Harlequin', mille lehtedelt leiab nasti vär-

Harilik kukerpuu õitseb.

Thunbergi kukerpuu 'Atropurpurea'.

Juliana kukerpuu.

vi: roosa, punase, valge ja hõbedase. Aastatega sirgub see põõsas ligi 80 cm kõrguseks. Umbes samasugune on ka 'Pink Attraction', mille lehtedel on lõhe- ja punakasroosat, punaseid ja kreemikaid laiuke. Need sordid vajavad kõrvale midagi neutraalset, mille taustal värvimäng esile tuleb.

Kollaselehistest sortidest on kiidusõnu pälvinud hiljaaegu Poolas aretatud 'Maria', mis ei karda päikesepõletust nagu teised kollaselehised.

Igihaljad kukerpuud

Kukerpuu perekonnas on ka igihaljaid liike, mis soojema talvega maades on hinnatud aiataimed. Kõige külma-kindlamaks peetakse **Juliana kukerpuud** (*B. julianae*). See on kena madal põõsas, mille nahkjad lehed meenutavad natuke iileksi omi, kuid on kujult

lantsetjamad. Juliana kukerpuu kasvab kuni meetri kõrguseks, allapoole kaarduvatel okstel on tugevad teravad astlad. Talveks tuleb ta hoolikalt katta, omast käest tean, et katmata põõsas külmub maapinnani. Siiski võiks teda proovida kasvatada tuulte eest kaitstud väiksemas soojas linnaaias.

Tänavu pakkusid puukoolid ka teist igihaljast kukerpuid – hübriidset **keskmist kukerpuud** (*B. x media*). Tema tumerohelised natuke nahkjad lehed on väiksemad ja ümaramad kui Juliana kukerpuid.

Hilissügisel muutuvad nad punaseks, püsides sellisena kogu talve. Sordil 'Red Jewel' on lehed punakad aasta läbi. Ka keskmine kukerpuu vajab katet talvise külma ja ereda kevadpäikese eest.